

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว

ของ นายเจริญ ทัศนธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๕๐

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายภทรบท วรธรรมปรีชา ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายภทรบท วรธรรมปรีชา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ผู้ร้องส่งคำร้อง ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณีนายภทรบท วรธรรมปรีชา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ และพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าวเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๓๓๖,๕๒๓,๖๔๕.๔๑ บาท ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฉบับดังกล่าวกำหนด มีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๓ ครั้ง และปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ เมื่อเข้ารับตำแหน่งโดยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ เพียง ๑ ครั้ง ส่วนอีก ๒ ครั้ง คือ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงรวม ๓ ฉบับ คือ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๖๘๘ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๓๑๕ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ และหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๖๓๔ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๓ และ (๒) กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงรวม ๓ ฉบับ คือหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๓/๐๔๓๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน

๒๕๔๘ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๐๕๑๗ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ และหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๑๘๒๕ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องได้รับมอบหมายจากนางสาววิภาวัลย์ (วิภาวรรณ) วรวรรณปรีชา ซึ่งเป็นพี่สาวและดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี สมัยเดียวกัน ให้มายื่นบัญชีฯ แทน ในกรณีที่นางสาววิภาวัลย์พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ณ สำนักงาน ป.ป.ช. แต่ผู้ถูกร้องยังคงไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ของตนเองแต่อย่างใด

ผู้ร้องมีคำสั่งให้พยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔ ราย และผู้ถูกร้องให้มาให้อัยคำต่อ เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. สรุปความได้ดังนี้

นางจุฬาลักษณ์ หมุ่มสุวรรณ ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ให้อัยคำว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ จำนวน ๓๓๖,๕๒๓,๖๔๕.๔๑ บาท ปีงบประมาณ ๒๕๔๖ จำนวน ๖๕๓,๖๕๘,๖๘๒.๕๗ บาท และปีงบประมาณ ๒๕๔๗ จำนวน ๗๖๒,๗๘๒,๑๓๖.๖๒ บาท โดยในแต่ละปีจะมีการนำเสนอ รายรับของปีงบประมาณที่ผ่านมาเข้าที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีเพื่อขอตั้ง งบประมาณในปีถัดไป ซึ่งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีจะต้องทราบ รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อพิจารณาผ่านงบประมาณในแต่ละปี

นางสุภาภรณ์ อาศัยบุญ รักษาการในตำแหน่งรองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ให้อัยคำว่า เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ พยานได้มีการจัดเตรียมและแจกจ่ายแบบบัญชีฯ และเอกสารคำแนะนำต่าง ๆ ตามที่ได้รับแจกจากสำนักงาน ป.ป.ช. ให้กับสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรีทุกคน รวมทั้งแจ้งให้ทราบทางวาจาว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ทั้งในกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจาก ตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในรายชื่อของผู้ถูกร้อง เมื่อพยานได้รับแจ้งทางโทรศัพท์จากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ขอให้ช่วยเร่งรัดให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงการไม่ยื่นบัญชีฯ พยานก็จะแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ ต่อไป และเมื่อมีโอกาสก็จะสอบถามผู้ถูกร้องว่าดำเนินการหรือยัง ได้รับคำตอบจากผู้ถูกร้อง ว่า “กำลังดำเนินการอยู่”

นางสาวนฤมล ตุพันธ์วงศ์ ผู้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีไปถึงผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำว่ายานทำงานในตำแหน่งเสมียนธุรการทั่วไปของโรงงาน ALCO PRODUCT ตั้งอยู่เลขที่ ๑๒๓/๘ หมู่ ๘ ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เป็นผู้รับจดหมายลงทะเบียนจากเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ผู้นำจ่ายตามใบตอบรับเลขที่ ๑๒๒๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ ส่งถึงผู้ถูกร้องเมื่อพยานได้รับแล้วก็ส่งให้ผู้ถูกร้องซึ่งมีบ้านพักอาศัยอยู่ในบริเวณโรงงาน ALCO PRODUCT

นายณรงค์ จันทนดิษฐ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ให้ถ้อยคำว่ายานเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีมาจนถึงปัจจุบันรวม ๓ สมัย ได้ยื่นบัญชีฯ มาแล้วรวม ๔ ครั้ง เคยยื่นเอกสารประกอบเพิ่มเติมที่สำนักงาน ป.ป.ช. (อาคารชนภูมิ) พร้อมกับผู้ถูกร้อง จำนวน ๒ ครั้ง คือเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เนื่องจากผู้ถูกร้องรู้จักเส้นทางมาซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นอย่างดี และในการมาที่สำนักงาน ป.ป.ช. พยานและผู้ถูกร้องก็จะทราบและพูดคุยกันตลอดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับยื่นบัญชีฯ

ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำว่ายานชื่อ “ภัทรบท” ทราบว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี หลังจากที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ไปแล้ว ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๖ ฉบับจริง รวมทั้งได้เดินทางมาพบเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ณ สำนักงาน ป.ป.ช. (อาคารชนภูมิ) หลายครั้ง แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ เนื่องจากในขณะนั้นยังขาดเอกสารประกอบเกี่ยวกับที่ดิน (แปลงเดิมจำนวน ๓ แปลง) และบัญชีเงินฝากธนาคารโดยได้ขอผ่อนผันว่าจะมายื่นบัญชีฯ ให้ครบถ้วนในคราวเดียวกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้ดำเนินการใด ๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ก็ยังไม่ยื่นบัญชีฯ ของผู้ถูกร้องต่อผู้ร้อง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากต้องเดินทางไปดูแลกิจการทำสวนที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดสระบุรี และต้องดูแลปู่ที่อายุมาก ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการรวบรวมเอกสารประกอบที่ยังขาดอยู่ และหลงลืมที่จะยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๐ ที่ประชุมมีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ๗ เสียง ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในตำแหน่ง

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ ข้อ ๓ จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยส่งหนังสือ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหนังสือดังกล่าว ต่อมาผู้ถูกร้องขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาถึงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญสรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้ตั้งใจจะไม่ยื่นบัญชี ฯ ด้วยเหตุที่ว่า ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือขอผ่อนผันการยื่นบัญชี ฯ เมื่อครั้งที่ผู้ถูกร้องครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และผู้ถูกร้องพยายามติดต่อขอขึ้นเอกสารอีกหลายครั้งโดยเข้ามาพบเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ด้วยตนเองที่สำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หลังจากที่ครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ประมาณ ๒๐ วัน ผู้ถูกร้องได้ทำหนังสือถึงผู้ร้องเพื่อขอผ่อนผันการยื่นบัญชี ฯ เนื่องจากอยู่ระหว่างการลงสมัครรับเลือกตั้งสมัยต่อไป ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับการเลือกตั้งเข้ามาอีกครั้งหนึ่ง และในระหว่างรอการรับรองผลการเลือกตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ก.ก.ต.) มีเรื่องร้องเรียนจากคู่แข่งของผู้ถูกร้องเป็นจำนวนมากว่าผู้ถูกร้องกระทำการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้องจะต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ข้อกล่าวหาดังกล่าว และ ก.ก.ต. ได้เรียกผู้ถูกร้องไปสอบปากคำในตอนเช้า พอตอนบ่ายก็มีคำสั่งให้การเลือกตั้งในคราวนั้นเป็นโมฆะโดยให้เหตุผลว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม และได้มีการประกาศให้เลือกตั้งใหม่ประมาณเดือนกันยายน ๒๕๔๗ เหตุการณ์ในครั้งนั้นทำให้ผู้ถูกร้องหมดศรัทธากับองค์กรอิสระเป็นอย่างมาก เมื่อมีการเลือกตั้งครั้งที่ ๒ ผู้ถูกร้องจึงไม่ออกไปหาเสียง ไม่ออกไปพบปะประชาชนหลังจากลงคะแนนเลือกตั้ง ผู้ถูกร้อง

แพ็คเกจเลือกตั้ง ผู้ถูกร้องจึงตัดสินใจไปทำธุรกิจที่จังหวัดเชียงใหม่เมื่อผู้ถูกร้องกลับจากเชียงใหม่ก็พบเอกสารที่ผู้ร้องส่งมาให้ ผู้ถูกร้องมิได้นิ่งนอนใจ โดยได้ชวนนายณรงค์ จันทนดิษฐ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมัยเดียวกัน ซึ่งครบวาระพร้อมกันและได้รับการเลือกตั้งเข้าไปใหม่ ไปยื่นเอกสารบัญชี ฯ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. โดยให้นายณรงค์ยื่นเอกสารก่อน และผู้ถูกร้องก็นั่งรออยู่ข้าง ๆ เนื่องจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ที่รับผิดชอบเป็นบุคคลคนเดียวกัน หลังจากที่ได้ฟังเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. และนายณรงค์ชี้แจงเอกสาร การยื่นบัญชี ฯ ผู้ถูกร้องเห็นว่าเอกสารบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องที่จะมายื่นยังไม่เรียบร้อย จึงไม่ได้ยื่นเอกสารให้กับเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องได้ไปพบเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. พร้อมกับนายณรงค์ จำนวน ๒ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องจำวันที่ไม่ได้ว่าได้ไปพบช่วงใดบ้าง การไปและกลับมาแต่ละครั้ง นายณรงค์จะถามว่าแล้วเอกสารบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องไม่ยื่นหรือผู้ถูกร้องก็จะตอบว่าเอกสารยังไม่เรียบร้อยเลยยังไม่ได้ยื่น ผู้ถูกร้องจึงลงระหว่างเชียงใหม่และนนทบุรีบ่อยครั้ง จนเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องตั้งใจจะมายื่นบัญชี ฯ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. จึงถามพี่สาว คือนางสาววิภาวัลย์ (วิภาวรรณ) วรรณธรณา ซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมัยเดียวกันว่า ผู้ถูกร้องกำลังจะไปยื่นบัญชี ฯ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนของพี่สาวยื่นเรียบร้อยแล้วหรือยัง นางสาววิภาวัลย์จึงฝากเอกสารมายื่นให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ด้วยจำนวนหนึ่ง เมื่อผู้ถูกร้องพบเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องได้ยื่นเอกสารของนางสาววิภาวัลย์ให้กับเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ก่อน เมื่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ตรวจสอบเอกสารเรียบร้อย ผู้ถูกร้องจึงยื่นเอกสารบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องให้กับเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. และเมื่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ตรวจสอบเอกสารบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้อง เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. บอกว่าเอกสารบางรายการของผู้ถูกร้องยังไม่เรียบร้อย จึงให้เอกสารบัญชี ฯ กลับคืนมาที่ผู้ถูกร้องให้ไปทำให้เรียบร้อยแล้วจึงกลับมายื่นใหม่ ผู้ถูกร้องจึงนำเอกสารบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องกลับบ้านเพื่อจะเตรียมเอกสารให้เรียบร้อยและดำเนินการยื่นต่อไป การที่ผู้ร้องมีคำสั่งให้นางสุภาภรณ์ อาศัยบุญ มาให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. นั้น คำให้การของนางสุภาภรณ์ไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด กล่าวคือ ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับโทรศัพท์แจ้งเรื่องให้ไปชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชี ฯ จากนางสุภาภรณ์เลย และไม่เคยได้พูดคุยกันถึงเรื่องดังกล่าว พบหน้ากันก็เพียงแค่กล่าวสวัสดีกัน และต่างคนก็เดินแยกกันไปทำธุระของตน เอกสารประกอบคำชี้แจงที่ไม่พร้อมของผู้ถูกร้องนั้น เป็นเอกสารเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน ซึ่งโฉนดเหล่านี้ถึงแม้จะเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ถูกร้องก็จริงแต่บิดาของผู้ถูกร้อง คือ นายชยันต์ วรรณธรณา อายุ ๖๐ ปี เก็บรักษาไว้เพียงผู้เดียว ความสัมพันธ์ของผู้ถูกร้องกับบิดาเป็นไป

โดยไม่ทราบรุ่นเท่าใดนัก จะพูดคุยกันเฉพาะแต่เรื่องงานเพียงอย่างเดียวและนาน ๆ จะพบคุยกัน โดยใช้เวลาไม่เกิน ๑๐ นาที และส่วนใหญ่ที่คุยกันก็จะโดนตำหนิอยู่ฝ่ายเดียวผู้ถูกร้องพยายามหาเหตุผลขึ้นมาแย้ง ก็จะถูกต่อว่ากลับมากลบบ้าง ความสัมพันธ์ของบิดากับผู้ถูกร้องเป็นเสมือนนายจ้างกับลูกจ้างมากกว่าจะเป็นเหมือนบิดากับบุตร ทั้งนี้ บิดาของผู้ถูกร้องมีภรรยา ๔ คน มีบุตรรวมกัน ๑๐ คน ผู้ถูกร้องเป็นบุตรคนที่ ๘ จากทั้งหมด และเป็นบุตรคนที่ ๓ ของภรรยาคนที่ ๓ โดยที่ความสัมพันธ์ของผู้ถูกร้องกับบิดาจึงห่างเหินกันไม่เป็นดังครอบครัวทั่วไป ฉะนั้น ผู้ถูกร้องจะไปเอาอะไรบางอย่างหรือขออะไรบางอย่างจึงมิใช่เป็นเรื่องง่าย ผู้ถูกร้องมีปู่ อายุ ๕๕ ปี ซึ่งชรามากแล้ว ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ต้องนอนทั้งวัน และขาดคนดูแลที่จะมาป้อนข้าว ป้อนน้ำ อาบน้ำ ล้างตัว ผู้ถูกร้องต้องคอยดูแลตลอดเวลา ในช่วงที่ผู้ถูกร้องไปติดต่องานก็จะฝากให้ผู้อื่นดูแลให้ จนเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ปู่ของผู้ถูกร้องก็สิ้นใจ ผู้ถูกร้องมีบุตร ๒ คน คนแรกเป็นบุตรหญิง เกิดเมื่อ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ อายุ ๖ ปี ๗ เดือน คนที่สองเป็นบุตรชาย เกิดเมื่อ ๒ มกราคม ๒๕๔๕ อายุ ๑ ขวบ ๖ เดือน โดยภรรยาเริ่มตั้งท้องประมาณเดือนมีนาคม ๒๕๔๕ ในช่วงนั้น ผู้ถูกร้องจะเอาใจใส่ดูแลภรรยา อีกทั้งบุตรคนแรกก็ยังเล็กช่วยเหลือตนเองยังไม่ได้ดีนัก ผู้ถูกร้องต้องแบ่งเบาภาระและคอยช่วยเหลือภรรยาที่ตั้งท้องและเลี้ยงลูกให้ดีที่สุด ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องมุ่งมั่นทำงานและพยายามสร้างฐานะทางครอบครัว จนกระทั่งเวลาที่ผู้ถูกร้องมีเหลืออยู่หลังจากว่างเว้นจากการทำงาน และดูแลปู่ผู้ถูกร้องจะอยู่กับบุตร ทำให้บางครั้งผู้ถูกร้องอาจลืมเรื่องที่จะต้องกระทำหรือเรื่องที่ยังไม่ได้กระทำไป แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ผู้ถูกร้องมีเคียดคิดที่จะหลบเลี่ยงปกปิดหรือจงใจที่จะกระทำผิดกฎหมาย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ บัญญัติว่า

“ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๕ (๓) มาตรา ๒๐๗ (๑) (๒) และมาตรา ๒๐๘ (๕) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยได้ แต่ทั้งนี้ ต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติว่า “ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้ มีผลใช้บังคับต่อไปภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ ... (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ...”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มีได้ อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

ข้อ ๓ บัญญัติว่า “กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ”

สำหรับประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ นั้น ได้ประกาศกำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท

เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดดังกล่าว หมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

ในระหว่างการพิจารณาคำร้องนี้ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยที่มาตรา ๓๐๐ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญและบัญญัติให้บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป คดีตามคำร้องนี้จึงอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบกับประกาศของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ในปีงบประมาณที่ผ่านมาไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปี และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๓๓๖,๕๒๓,๖๔๕.๔๑ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องแล้วเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๓ และผู้ร้องมีมติในการประชุมครั้งที่ ๓๘/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ให้เก็บผลการตรวจสอบเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเปรียบเทียบเมื่อมีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่ง

หลังจากที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี และครบกำหนดยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๗ แล้วผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องแต่อย่างใด สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งและเตือนให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ รวม ๓ ฉบับ คือ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช.ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๖๘๘ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช.ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๓๑๕ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช.ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๖๗๔ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการชี้แจงข้อเท็จจริงและไม่ได้อื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ แต่อย่างใด ต่อมา สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งและเตือนให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ รวม ๓ ฉบับ คือ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช.ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๐๔๗๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช.ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๐๕๑๗ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ และหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช.ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๑๘๒๕ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ดำเนินการชี้แจงข้อเท็จจริงและไม่ได้อื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ เช่นกัน

ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกร้องทราบว่าตนเองมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวันนับจากพ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง โดยผู้ถูกร้องรับว่าหลังจากที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีแล้ว ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งและเตือนให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๖ ฉบับ รวมทั้งได้เดินทางมาพบ

เจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ณ สำนักงาน ป.ป.ช. หลายครั้ง แต่ก็มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง แต่อย่างไร โดยผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำต่อผู้ร้องและยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญว่า สาเหตุที่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องเป็นเพราะยังขาดเอกสารประกอบเกี่ยวกับโฉนดที่ดินของผู้ถูกร้องซึ่งบิดาของผู้ถูกร้องเป็นผู้เก็บรักษา และต้องเดินทางไปดูแลกิจการที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดสระบุรี ประกอบกับต้องดูแลปู่ที่อายุมาก ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการรวบรวมเอกสารประกอบที่ยังขาดอยู่และหลงลืม พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องมิได้กระทำการใด ๆ ที่แสดงให้เห็นประจักษ์ว่า ผู้ถูกร้องสนใจจนขายหรือได้กระทำการเพื่อแก้ไขปัญหาค่าที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง ข้ออ้างของผู้ถูกร้องในข้อนี้จึงไม่อาจรับฟังได้ เมื่อผู้ถูกร้องทราบดีว่าตนเองมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และหลังจากที่ได้รับหนังสือแจ้งเตือนของสำนักงาน ป.ป.ช. ถึง ๖ ฉบับแล้ว ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องแต่อย่างไร พฤติการณ์และการกระทำของผู้ถูกร้องจึงแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องมิได้ให้ความสำคัญต่อหน้าที่การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องหลังพ้นจากตำแหน่งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดอีก ๒ ครั้ง จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า นายภทรบท วรวรรณปรีชา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี จึงต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง และประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓

นายเจริญ หัตถกรรม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ